

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1996-1997

---

27 MARS 1997

Proposition de loi relative au financement et à la comptabilité ouverte des composantes des partis politiques

(Déposée par M. Daras et Mme Dua)

DÉVELOPPEMENTS

Les contraintes imposées par les lois sur les dépenses électorales ont, dans une large mesure, permis d'assainir les pratiques en matière de financement des partis politiques et des campagnes électorales. Bien sûr, seul un engagement ferme des responsables politiques et un changement radical de la culture ambiante amèneront la clarification et la probité que tout le monde attend, notamment en matière de passation de marchés publics.

Il nous semble toutefois que la loi de 1989 sur les dépenses électorales fédérales et le financement des partis, ainsi que les trois lois quasi-jumelles de 1994 sur les dépenses électorales européennes, fédérées et locales, présentent certaines lacunes dans la mesure où elles n'interdisent pas aux entreprises de faire des dons aux différentes a.s.b.l. gravitant autour des formations politiques. De telles pratiques constituent à nos yeux un détournement de la loi sur le financement des partis politiques, au moins dans son esprit, et ce même si cette loi interdit à ces a.s.b.l. de faire à leur tour des dons aux formations politiques.

Il apparaît en outre que le Code des impôts sur les revenus 1992 permet aux particuliers de faire des dons fiscalement déductibles à certaines a.s.b.l. dépendant des partis politiques, alors que cette déductibilité est supprimée depuis 1993 pour les dons aux formations politiques. Ici aussi, nous esti-

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1996-1997

---

27 MAART 1997

Wetsvoorstel betreffende de financiering en de open boekhouding van de componenten van de politieke partijen

(Ingediend door de heer Daras en mevrouw Dua)

TOELICHTING

Aan de hand van de bepalingen van de wetten betreffende de verkiezingsuitgaven kon al in ruime mate worden opgetreden tegen de gangbare praktijken inzake financiering van politieke partijen en kiescampagnes. Het spreekt voor zich dat alleen een ondubbelzinnig engagement van de politici en een radicale ommezwaai van de ter zake geldende gebruiken zullen leiden tot de door iedereen verwachte transparantie en oprechtheid, inzonderheid wat de gunning van overheidsopdrachten betreft.

De wet van 1989 betreffende de federale verkiezingsuitgaven en de partijfinanciering, alsmede de drie vrijwel identieke wetten uit 1994 betreffende de uitgaven voor de Europese, gewest- en lokale verkiezingen, vertonen ons inziens evenwel nog een aantal hiaten. Die wetten verbieden het de ondernemingen immers niet giften te doen aan de diverse vzw's die in het verlengde van de politieke partijen actief zijn. Volgens ons wordt op zijn minst de strekking van de wet betreffende de financiering van de politieke partijen geschonden, ook al verbiedt die wet dat deze vzw's op hun beurt giften doen aan de politieke partijen.

Voorts blijkt dat particulieren krachtens het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 fiscaal aftrekbare giften mogen doen aan bepaalde vzw's die afhangen van de politieke partijen, hoewel de aftrekbaarheid van giften aan politieke bewegingen sinds de wet van 1993 is opgeheven. Ook in dat ver-

mons que les a.s.b.l. des partis politiques doivent être soumises aux mêmes règles que les formations politiques elles-mêmes.

Pour parvenir à un tel parallélisme, tant en matière d'interdiction des dons d'entreprises qu'en matière de non-déductibilité fiscale des dons des particuliers, la présente proposition de loi assimile les a.s.b.l. et autres associations de fait gravitant autour des partis politiques, à des composantes des formations politiques.

Une composante d'un parti politique y est en effet définie, soit comme un organe de la structure interne d'un parti politique telle que déterminée dans ses statuts, soit comme l'association de personnes physiques, dotée ou non de la personnalité juridique, dont les organes de direction sont composés, en tout ou en partie, de représentants d'un seul parti politique désignés par un de ses organes, ou, en majorité, de mandataires politiques d'un seul parti.

Cette définition recouvre dès lors, non seulement les organes de la structure interne, tels que la présidence, le bureau de parti, le comité directeur, les fédérations, les sections locales, etc., mais aussi, les structures externes au parti, comme le centre d'étude, l'a.s.b.l. de financement public, les associations culturelles, caritatives, féminines, de jeunesse, de coopération au développement ou autres qui dépendent du parti politique.

Le critère de dépendance retenu ici est la présence dans les organes de direction de l'association, soit, en proportion quelconque, de représentants d'un seul et même parti politique désignés par les instances de celui-ci, soit, dans une proportion majoritaire, de mandataires politiques d'un seul et même parti. Cette différence de proportion résulte d'une distinction à faire entre une représentation participative et une participation individuelle. Dans le premier cas, la représentation d'un seul parti, quels que soient le nombre et la qualité des représentants, permet de présumer la dépendance par rapport à ce parti. Dans le second, la participation individuelle de mandataires politiques d'un seul parti doit se doubler d'une présence majoritaire pour que cette dépendance puisse être également présumée.

Ce critère permet d'exclure les associations pluralistes dont les organes de direction comportent des représentants ou des mandataires politiques de plusieurs partis, et ce même si l'un d'eux occupe une position majoritaire. Il permet aussi d'exclure les associations indépendantes dont les organes de direction pourraient éventuellement comporter plusieurs mandataires politiques d'un seul et même

band vinden we dat de vzw's van de politieke partijen aan dezelfde regels moeten worden onderworpen als de politieke partijen zelf.

Dit wetsvoorstel wil een dergelijk parallelisme tot stand brengen, zowel inzake het verbod op giften door ondernemingen als inzake de fiscale niet-aftrekbaarheid van giften door particulieren. In het wetsvoorstel worden de vzw's en de in het verlengde van de politieke partijen actieve feitelijke verenigingen gelijkgesteld met componenten van de politieke partijen.

Zo omschrijft het wetsvoorstel een component van een politieke partij als volgt: hetzij een orgaan van de interne structuur van een politieke partij, zoals bepaald in haar statuten, hetzij de vereniging van natuurlijke personen, al dan niet met rechtspersoonlijkheid, waarvan het bestuur geheel of ten dele bestaat uit vertegenwoordigers van één politieke partij die zijn aangewezen door een van haar organen, of waarvan de meerderheid van het bestuur bestaat uit politieke mandatarissen uit één partij.

Die definitie omvat derhalve niet alleen de organen van de interne partijstructuren (zoals het voorzitterschap, het partijbureau, het bestuurscomité, de federaties, de lokale afdelingen enz.), maar ook de structuren naast en buiten de partij (zoals de studiedienst, de vzw die de overheidsfinanciering in ontvangst neemt, de culturele en caritatieve verenigingen, de vrouwen- en jongerenbewegingen, de organen voor hulpverlening aan ontwikkelingslanden enz.), die wel degelijk met die partij verbonden zijn.

Dit wetsvoorstel hanteert als criteria van verbondenheid het feit dat het bestuur van de vereniging (in onverschillig welke proportie) bestaat uit vertegenwoordigers van één politieke partij, die door een van de partijorganen zijn aangewezen, of het feit dat de meerderheid van het bestuur bestaat uit politieke mandatarissen uit een en dezelfde partij. Dat verschil in proportionaliteit vloeit voort uit het verschil dat moet worden gemaakt tussen een partijpolitieke vertegenwoordiging en een individuele participatie: in het eerste geval kan uit de vertegenwoordiging van één partij, ongeacht het aantal en de hoedanigheid van de vertegenwoordigers, worden afgeleid dat er verbondenheid is; in het tweede geval dient de individuele aanwezigheid van politieke mandatarissen uit één partij gepaard te gaan met een meerderheidspositie in het bestuur, om aan te nemen dat ook in dat geval sprake is van verbondenheid.

Op grond daarvan geldt dat vermoeden dus niet voor pluralistische organisaties waarvan in de bestuursorganen vertegenwoordigers of politieke mandatarissen uit verschillende partijen zitting hebben, ook al heeft een van die partijen in het bestuur een meerderheid. Dat vermoeden geldt evenmin voor onafhankelijke organisaties waarvan in voorkomend geval in de bestuursorganen verschei-

parti, pour autant que ceux-ci n'occupent pas une position majoritaire et y soient présents à titre individuel et non comme représentants de leur parti.

La notion de mandataire politique utilisée ici est identique à celle qui figure déjà dans la loi du 4 juillet 1989 sur les dépenses électorales, c'est-à-dire, toute personne occupant une fonction ou un mandat politique au sein d'une collectivité politique, du ministre fédéral au conseiller de C.P.A.S., en passant par les députés régionaux et les gouverneurs de province.

Sur base de cette définition de la notion de composantes d'un parti politique (article 2), la présente proposition de loi leur rend applicables, au même titre qu'aux partis politiques, les dispositions de la loi du 4 juillet 1989, et ce tant en matière de dons (article 3), qu'en matière de contrôle de leur comptabilité (article 4).

D'autre part, elle leur rend inapplicables, à l'instar des partis politiques également, les dispositions du Code des impôts sur les revenus 1992 relatives à la déductibilité fiscale des dons des particuliers à certaines institutions culturelles, scientifiques, caritatives ou de coopération au développement (article 5).

Enfin, elle adapte en conséquence, tout en les simplifiant, les trois lois quasi jumelles de 1994 sur les dépenses électorales engagées pour les élections européennes, régionales, communautaires, communales et provinciales, afin de leur rendre applicables les modifications apportées aux dispositions de la loi de 1989 en matière de dons (articles 6, 7 et 8).

Le Roi est en outre autorisé à coordonner ces différentes législations (article 9).

José DARAS.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article premier

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 1er de la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales

dene politieke mandatarissen uit een en dezelfde partij zitting hebben; die mandatarissen mogen in het bestuur dan wel geen meerderheid vormen en ze moeten er als particulier aanwezig zijn, niet als vertegenwoordiger van hun partij.

De invulling van het hier gehanteerde begrip «politiek mandataris» is dezelfde als die welke reeds voorkomt in de wet van 4 juli 1989 betreffende de verkiezingsuitgaven, te weten elkeen die een functie of een politiek mandaat uitoefent in een politiek bestuur; dat gaat van federaal minister over gewest-verkozene en provinciegouverneur tot OCMW-raadslid.

Het voorliggende wetsvoorstel maakt de bepalingen van de wet van 4 juli 1989 betreffende de verkiezingsuitgaven van toepassing op de «componenten van een politieke partij», op grond van de definitie van dat begrip (artikel 2). Zo worden die componenten op één lijn gebracht met de politieke partijen, zowel inzake giften (artikel 3) als inzake toezicht op hun boekhouding (artikel 4).

Het wetsvoorstel stelt voorts dat de bepalingen van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 in verband met de fiscale aftrekbaarheid van giften van particulieren aan bepaalde instellingen met cultureel, wetenschappelijk of caritatief oogmerk, of instellingen die aan hulpverlening aan ontwikkelingslanden doen, niet van toepassing zijn op die componenten, net zoals dat overigens het geval is voor de politieke partijen (artikel 5).

De drie nagenoeg identieke wetten uit 1994 betreffende de uitgaven voor de Europese verkiezingen, de gewest- en gemeenschapsverkiezingen alsmede de gemeenteraads- en provincieraadsverkiezingen worden ten slotte ook in die zin aangepast en vereenvoudigd. Zo worden de wijzigingen die in de wet van 1989 werden aangebracht inzake giften, ook op die wetten van toepassing gemaakt (artikelen 6, 7 en 8).

Tot slot wordt de Koning gemachtigd die verschillende wetten te coördineren (artikel 9).

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 1 van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitga-

engagées pour les élections des Chambres fédérales ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques, modifié par les lois du 18 juin 1993, du 19 mai 1994 et du 10 avril 1995, sont apportées les modifications suivantes :

1° il est inséré un 1°bis, rédigé comme suit :

«1°bis composante d'un parti politique: soit un organe de la structure interne d'un parti politique telle que définie dans ses statuts, soit l'association de personnes physiques, dotée ou non de la personnalité juridique, dont les organes de direction sont composés, en tout ou en partie, de représentants d'un seul parti politique désignés par un de ses organes, ou, en majorité, de mandataires politiques d'un seul parti;»

2° au 2°, *in limine*, les mots «d'un parti politique» sont remplacés par les mots «d'un parti politique ou de ses composantes»;

3° au 2°, le huitième tiret est remplacé par la disposition suivante :

«pour le parti politique, les contributions versées par ses composantes, et pour celles-ci, les contributions versées par le parti ou par d'autres de ses composantes.»;

4° au 3°, *in limine*, les mots «d'un parti politique» sont remplacés par les mots «d'un parti politique ou de ses composantes»;

5° au 3°, le quatrième tiret est remplacé par la disposition suivante :

«pour le parti politique, les dotations accordées à ses composantes, et pour celles-ci, les dotations accordées au parti ou à d'autres de ses composantes;».

Art. 3

À l'article 16bis de la même loi, inséré par la loi du 18 juin 1993 et modifié par la loi du 19 mai 1994, sont apportées les modifications suivantes :

1° dans l'alinéa 1er, première phrase, les mots «et à des mandataires politiques» sont remplacés par les mots «, à des mandataires politiques et à des composantes d'un parti politique»;

2° dans l'alinéa 1er, la phrase suivante est insérée entre la deuxième et la troisième phrase: «De même, les partis politiques peuvent recevoir des dons de leurs composantes, et inversement.»;

3° dans l'alinéa 2, les mots «par un parti politique ou par un candidat» sont remplacés par les mots «par un parti politique, par l'une de ses composantes ou par un candidat»;

ven voor de verkiezing van de federale Kamers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen, gewijzigd bij de wetten van 18 juni 1993, 19 mei 1994 en 10 april 1995, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° er wordt een 1°bis ingevoegd, luidend als volgt :

«1°bis component van een politieke partij: hetzij een orgaan van de interne structuur van een politieke partij, zoals bepaald in haar statuten, hetzij de vereniging van natuurlijke personen, al dan niet met rechtspersoonlijkheid, waarvan het bestuur geheel of ten dele bestaat uit vertegenwoordigers van één politieke partij die zijn aangewezen door een van haar organen, of waarvan de meerderheid van het bestuur bestaat uit politieke mandatarissen uit één partij;»

2° *in limine* van het 2°, worden de woorden «ontvangsten van een politieke partij» vervangen door de woorden «ontvangsten van een politieke partij of van een van haar componenten»;

3° in het 2°, wordt de tekst bij de achtste gedachtenstreep vervangen door de volgende bepaling :

«voor de politieke partij, de door haar componenten gestorte bijdragen en voor deze laatste de door de partij dan wel door andere van haar componenten gestorte bijdragen;»

4° *in limine* van het 3°, worden de woorden «van een politieke partij» vervangen door de woorden «van een politieke partij of van een van haar componenten»;

5° in het 3°, wordt de tekst bij de vierde gedachtenstreep vervangen door de volgende bepaling :

«voor de politieke partij, de aan haar componenten toegekende dotaties en voor deze laatste de aan de partij dan wel andere van haar componenten toegekende dotaties;».

Art. 3

In artikel 16bis van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 18 juni 1993 en gewijzigd bij de wet van 19 mei 1994, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in het eerste lid, eerste zin, worden de woorden «en politieke mandatarissen» vervangen door de woorden «politieke mandatarissen en componenten van een politieke partij»;

2° in het eerste lid wordt, tussen de tweede en de derde zin, de volgende zin ingevoegd: «Zo ook mogen de politieke partijen giften ontvangen van hun componenten, en andersom»;

3° in het tweede lid worden de woorden «door een politieke partij of een kandidaat» vervangen door de woorden «door een politieke partij, een van haar componenten of een kandidaat»;

4° les alinéas 3 et 4 sont remplacés par les dispositions suivantes :

«Le parti politique ou l'une de ses composantes qui accepte un don en violation du présent article, fait perdre à l'institution visée à l'article 22, son droit à la dotation qui, en vertu du chapitre III de la présente loi, lui serait allouée pendant les mois suivant la constatation de cette infraction par la Commission de contrôle, et ce à concurrence du double du montant de ce don.

Celui qui, en violation du présent article, aura fait un don à un parti politique, à l'une de ses composantes, à une liste, à un candidat ou à un mandataire politique sera puni d'une amende de 26 francs à 100 000 francs.

Celui qui, en qualité de candidat ou de mandataire politique, aura accepté un tel don ou celui qui, sans être candidat ou mandataire politique, aura accepté un tel don au nom et pour compte d'un parti politique, d'une de ses composantes, d'une liste, d'un candidat ou d'un mandataire politique sera puni de la même peine.»

Art. 4

L'article 23 de la même loi, modifié par la loi du 19 mai 1994, est complété par l'alinéa suivant :

«Ce rapport financier porte sur les comptes enregistrés et clôturés de recettes et de dépenses de l'institution visée à l'article 22, ainsi que sur les recettes et les dépenses du parti politique et de ses composantes.»

Art. 5

L'article 104 du Code des impôts sur les revenus 1992 est complété par l'alinéa suivant :

«Ne sont toutefois pas visées par les 3° et 4°, les institutions pouvant être qualifiées de composantes d'un parti politique en vertu de l'article 1er, 1^obis, de la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections des Chambres fédérales ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques.»

Art. 6

À l'article 11 de la loi du 19 mai 1994 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour l'élection du Parlement européen, sont apportées les modifications suivantes :

1° dans l'alinéa 1er, première phrase, les mots «et à des mandataires politiques» sont remplacés par les mots «, à des mandataires politiques et à des composantes d'un parti politique»;

4° het derde en het vierde lid worden vervangen door de volgende bepalingen :

«In geval de politieke partij of een van haar componenten in strijd met dit artikel een gift aanvaardt, verliest de bij artikel 22 bepaalde instelling ten belope van het dubbel van het bedrag van de gift het recht op de dotatie die krachtens hoofdstuk III van deze wet zou worden toegekend tijdens de maanden volgend op de vaststelling van deze niet-naleving door de Controlecommissie.

Hij die in strijd met dit artikel een gift doet aan een politieke partij, een van haar componenten, een lijst, een kandidaat of een politieke mandataris wordt gestraft met geldboete van 26 frank tot 100 000 frank.

Hij die als kandidaat of politieke mandataris een dergelijke gift aanvaardt of hij die zonder kandidaat of politieke mandataris te zijn een dergelijke gift aanvaardt namens en voor rekening van een politieke partij, een van haar componenten, een lijst, een kandidaat of een politieke mandataris wordt met dezelfde straf gestraft.»

Art. 4

Artikel 23 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 19 mei 1994, wordt aangevuld met het volgende lid :

«Dat financieel verslag heeft betrekking op de geregistreerde en afgesloten rekeningen van ontvangsten en uitgaven van de in artikel 22 bedoelde instelling, evenals op de ontvangsten en uitgaven van de politieke partij en haar componenten.»

Art. 5

Artikel 104 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 wordt aangevuld met het volgende lid :

«De 3° en 4° zijn evenwel niet van toepassing op de instellingen die als component van een politieke partij kunnen worden omschreven op grond van artikel 1, 1^obis, van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de federale Kamers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen.»

Art. 6

In artikel 11 van de wet van 19 mei 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van het Europees Parlement worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in het eerste lid, eerste zin, 2°, worden de woorden «en politieke mandatarissen» vervangen door de woorden «politieke mandatarissen en componenten van een politieke partij»;

2° à l'alinéa 1er, la phrase suivante est insérée entre la deuxième et la troisième phrase: «De même, les partis politiques peuvent recevoir des dons de leurs composantes, et inversement.»;

3° à l'alinéa 2, les mots «par un parti politique ou par un candidat» sont remplacés par les mots «par un parti politique, par l'une de ses composantes ou par un candidat»;

4° les alinéas 3 et 4 sont remplacés par les dispositions suivantes:

«Le parti politique ou l'une de ses composantes qui accepte un don en violation du présent article, fait perdre à l'institution visée à l'article 22 de la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques, son droit à la dotation qui, en vertu du chapitre III de la même loi, lui serait allouée pendant les mois suivant la constatation de cette infraction par la Commission de contrôle, et ce à concurrence du double du montant de ce don.

Celui qui, en violation du présent article, aura fait un don à un parti politique, à l'une de ses composantes, à une liste, à un candidat ou à un mandataire politique sera puni d'une amende de 26 francs à 100 000 francs. Celui qui, en qualité de candidat ou de mandataire politique, aura accepté un tel don ou celui qui, sans être candidat ou mandataire politique, aura accepté un tel don au nom et pour compte d'un parti politique, d'une de ses composantes, d'une liste, d'un candidat ou d'un mandataire politique sera puni de la même peine.»

Art. 7

À l'article 11 de la loi du 19 mai 1994 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections du Conseil de la Région wallonne, du Conseil flamand, du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale et du Conseil de la Communauté germanophone, sont apportées les modifications suivantes:

1° à l'alinéa 1er, première phrase, les mots «et à des mandataires politiques» sont remplacés par les mots «, à des mandataires politiques et à des composantes d'un parti politique»;

2° à l'alinéa 1er, la phrase suivante est insérée entre la deuxième et la troisième phrase: «De même, les partis politiques peuvent recevoir des dons de leurs composantes, et inversement.»;

3° à l'alinéa 2, les mots «par un parti politique ou par un candidat» sont remplacés par les mots «par un parti politique, par l'une de ses composantes ou par un candidat»;

4° les alinéas 3 et 4 sont remplacés par les dispositions suivantes:

«Le parti politique ou l'une de ses composantes qui accepte un don en violation du présent article,

2° in het eerste lid, tussen de tweede en de derde zin, wordt de volgende zin ingevoegd: «Zo ook mogen de politieke partijen giften ontvangen van hun componenten, en andersom»;

3° in het tweede lid worden de woorden «door een politieke partij of een kandidaat» vervangen door de woorden «door een politieke partij, een van haar componenten of een kandidaat»;

4° het derde en het vierde lid worden vervangen door de volgende bepalingen:

«In geval de politieke partij of een van haar componenten in strijd met dit artikel een gift aanvaardt, verliest de instelling bedoeld in artikel 22 van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen, ten belope van het dubbel van het bedrag van de gift het recht op de dotatie die krachtens hoofdstuk III van dezelfde wet zou worden toegekend tijdens de maanden volgend op de vaststelling van deze niet-naleving door de Controlecommissie.

Hij die in strijd met dit artikel een gift doet aan een politieke partij, een van haar componenten, een lijst, een kandidaat of een politieke mandataris wordt gestraft met geldboete van 26 frank tot 100 000 frank. Hij die als kandidaat of politieke mandataris een dergelijke gift aanvaardt of hij die zonder kandidaat of politieke mandataris te zijn een dergelijke gift aanvaardt namens en voor rekening van een politieke partij, een van haar componenten, een lijst, een kandidaat of een politieke mandataris wordt met dezelfde straf gestraft.»

Art. 7

In artikel 11 van de wet van 19 mei 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de Vlaamse Raad, de Waalse Gewestraad, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Raad van de Duitstalige Gemeenschap worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid, eerste zin, 2°, worden de woorden «en politieke mandatarissen» vervangen door de woorden «politieke mandatarissen en componenten van een politieke partij»;

2° in het eerste lid wordt, tussen de tweede en de derde zin, de volgende zin ingevoegd «Zo ook mogen de politieke partijen giften ontvangen van hun componenten, en andersom»;

3° in het tweede lid worden de woorden «door een politieke partij of een kandidaat» vervangen door de woorden «door een politieke partij, een van haar componenten of een kandidaat»;

4° het derde en het vierde lid worden vervangen door de volgende bepalingen:

«In geval de politieke partij of een van haar componenten in strijd met dit artikel een gift aan-

fait perdre à l'institution visée à l'article 22 de la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques, son droit à la dotation qui, en vertu du chapitre III de la même loi, lui serait allouée pendant les mois suivant la constatation de cette infraction par la Commission de contrôle, et ce à concurrence du double du montant de ce don.

Celui qui, en violation du présent article, aura fait un don à un parti politique, à l'une de ses composantes, à une liste, à un candidat ou à un mandataire politique sera puni d'une amende de 26 francs à 100 000 francs. Celui qui, en qualité de candidat ou de mandataire politique, aura accepté un tel don ou celui qui, sans être candidat ou mandataire politique, aura accepté un tel don au nom et pour compte d'un parti politique, d'une de ses composantes, d'une liste, d'un candidat ou d'un mandataire politique sera puni de la même peine.»

Art. 8

À l'article 13 de la loi du 7 juillet 1994 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections des conseils provinciaux et communaux et pour l'élection directe des conseils de l'aide sociale, sont apportées les modifications suivantes :

1° à l'alinéa 1er, première phrase, les mots «et à des mandataires politiques» sont remplacés par les mots «, à des mandataires politiques et à des composantes d'un parti politique»;

2° à l'alinéa 1er, la phrase suivante est insérée entre la deuxième et la troisième phrase: «De même, les partis politiques peuvent recevoir des dons de leurs composantes, et inversement»;

3° à l'alinéa 2, les mots «par un parti politique ou par un candidat» sont remplacés par les mots «par un parti politique, par l'une de ses composantes ou par un candidat»;

4° les alinéas 3 et 4 sont remplacés par les dispositions suivantes :

«Le parti politique ou l'une de ses composantes qui accepte un don en violation du présent article, fait perdre à l'institution visée à l'article 22 de la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques, son droit à la dotation qui, en vertu du chapitre III de la même loi, lui serait allouée pendant les mois suivant la constatation de cette infraction par la Commission de contrôle, et ce à concurrence du double du montant de ce don.

Celui qui, en violation du présent article, aura fait un don à un parti politique, à l'une de ses composantes, à une liste, à un candidat ou à un mandataire

vaardt, verliest de instelling bedoeld in artikel 22 van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen, ten belope van het dubbel van het bedrag van de gift het recht op de dotatie die krachtens hoofdstuk III van dezelfde wet zou worden toegekend tijdens de maanden volgend op de vaststelling van deze niet-naleving door de Controlecommissie.

Hij die in strijd met dit artikel een gift doet aan een politieke partij, een van haar componenten, een lijst, een kandidaat of een politieke mandataris wordt gestraft met een geldboete van 26 frank tot 100 000 frank. Hij die als kandidaat of politieke mandataris een dergelijke gift aanvaardt of hij die zonder kandidaat of politieke mandataris te zijn een dergelijke gift aanvaardt namens en voor rekening van een politieke partij, een van haar componenten, een lijst, een kandidaat of een politieke mandataris wordt met dezelfde straf gestraft.»

Art. 8

In artikel 13 van de wet van 7 juli 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in het eerste lid, eerste zin, 2°, worden de woorden «en politieke mandatarissen» vervangen door de woorden «politieke mandatarissen en componenten van een politieke partij»;

2° in het eerste lid, tussen de tweede en de derde zin, wordt de volgende zin ingevoegd: «Zo ook mogen de politieke partijen giften ontvangen van hun componenten, en andersom»;

3° in het tweede lid worden de woorden «door een politieke partij of een kandidaat» vervangen door de woorden «door een politieke partij, een van haar componenten of een kandidaat»;

4° het derde en het vierde lid worden vervangen door de volgende bepalingen :

«In geval de politieke partij of een van haar componenten in strijd met dit artikel een gift aanvaardt, verliest de instelling bedoeld in artikel 22 van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen, ten belope van het dubbel van het bedrag van de gift het recht op de dotatie die krachtens hoofdstuk III van dezelfde wet zou worden toegekend tijdens de maanden volgend op de vaststelling van deze niet-naleving door de Controlecommissie.

Hij die in strijd met dit artikel een gift doet aan een politieke partij, een van haar componenten, een lijst, een kandidaat of een politieke mandataris

politique sera puni d'une amende de 26 francs à 100 000 francs. Celui qui, en qualité de candidat ou de mandataire politique, aura accepté un tel don ou celui qui, sans être candidat ou mandataire politique, aura accepté un tel don au nom et pour compte d'un parti politique, d'une de ses composantes, d'une liste, d'un candidat ou d'un mandataire politique sera puni de la même peine.»

Art. 9

Le Roi peut coordonner les dispositions législatives en vigueur relatives à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections des Chambres fédérales, pour l'élection du Parlement européen, pour les élections du Conseil de la Région wallonne, du Conseil flamand, du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale et du Conseil de la Communauté germanophone, pour les élections des conseils provinciaux et communaux et pour l'élection directe des conseils de l'aide sociale, ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques.

À cette fin, Il peut :

1° modifier l'ordre, la numérotation et, en général, la présentation des dispositions à coordonner;

2° modifier les références qui seraient contenues dans les dispositions à coordonner en vue de les mettre en concordance avec la numérotation nouvelle;

3° modifier la rédaction des dispositions à coordonner en vue d'assurer leur concordance et d'unifier la terminologie, sans qu'il puisse être porté atteinte aux principes inscrits dans ces dispositions.

L'arrêté royal de coordination fera l'objet d'un projet de loi de ratification qui sera soumis aux Chambres législatives, au cours de la session, si elles sont réunies, sinon au début de leur plus prochaine session.

Les coordinations porteront l'intitulé suivant : «Lois relatives à la limitation et au contrôle des dépenses électorales, ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques et de leurs composantes, coordonnées le ...»

Art. 10

La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*, à l'exception de l'article 5 qui entre en vigueur à partir de l'exercice d'imposition 1998.

José DARAS.
Vera DUA.

wordt gestraft met geldboete van 26 frank tot 100 000 frank. Hij die als kandidaat of politieke mandataris een dergelijke gift aanvaardt of hij die zonder kandidaat of politieke mandataris te zijn een dergelijke gift aanvaardt namens en voor rekening van een politieke partij, een van haar componenten, een lijst, een kandidaat of een politieke mandataris wordt met dezelfde straf gestraft.»

Art. 9

De Koning is gemachtigd tot coördinatie van de vigerende wetten betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de federale Kamers, voor de verkiezing van het Europees Parlement, voor de verkiezing van de Vlaamse Raad, de Waalse Gewestraad, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Raad van de Duitstalige Gemeenschap, voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn, alsmede de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen.

Daartoe kan Hij :

1° wijzigingen aanbrengen in de volgorde, de nummering en meer in het algemeen de presentatie van de te coördineren bepalingen;

2° wijzigingen aanbrengen in de verwijzingen die zouden zijn opgenomen in de te coördineren bepalingen, teneinde ze in overeenstemming te brengen met de nieuwe nummering;

3° wijzigingen aanbrengen in de redactie van de te coördineren bepalingen, teneinde de concordantie ervan te waarborgen en eenheid te brengen in de terminologie ervan, zonder dat afbreuk mag worden gedaan aan de in die bepalingen vervatte beginselen.

Het koninklijk besluit tot coördinatie wordt opgenomen in een wetsontwerp houdende bekrachtiging dat zal worden ingediend bij de Wetgevende Kamers als die tijdens de zitting in vergadering bijeen zijn, dan wel bij het begin van hun eerstkomende zitting.

De coördinatie draagt het volgende opschrift : «Wetten betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen en hun componenten, gecoördineerd op ...»

Art. 10

Deze wet treedt in werking de dag waarop zij in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekend gemaakt, met uitzondering van artikel 5, dat in werking treedt vanaf het aanslagjaar 1998.